

LECZENIE (60) sb n

lé- (28), le- (4); lé- : le- *Mącz* (1 : 4); -en- (31), -én- (1) *SienLek*; końcowe e *pochylone*.

sg N leczenie (27); -é (21), -(e) (6). ◊ G leczenia (15); -ã (12), -a (1), -(a) (2); -ã : -a *SkarŻyw* (3 : 1). ◊ D leczeniu (8). ◊ A leczenié (5); -é (1), -(e) (4). ◊ I leczenim (1). ◊ L leczeniu (4).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w.

Stosowanie w chorobie leków lub zabiegów leczniczych w celu przywrócenia zdrowia człowiekowi lub zwierzęciu; medicatio Mącz, Calep, Cn; curatio Mącz, Modrz, Cn; facultas medendi, medicina Calag; medela, remediatio, sanatio Cn (60) : Naprzeciw powietrzu Oleiek barzo dobri/ Y na leczenie. FalZioł II 23, II [22], [22]v; iáko łákomy Bárwierz mogąc rychło vleczyć ránę/ gnoi ią/ áby zá dłuźszym leczenim/ więźszą zaplátę wźiął. GroicPorz ev; Gdy kto żydá ráni/ táki [...] żydowi ránnemu ma dáć co dał od leczenia y co ftrawił. UstPraw I4v; Mącz 73c, 212c; O Lędzwich y máchárzynie/ w kthorych ácz rozmáite bole ku leczeniu íą/ iáko też íełt trudność puźczenia álbo trzymánia moczu SienLek 104; Práwie kowálkié leczenié gdy fye koń zátrátuie SienLek 179, 155, S2; ModrzBaz 71, 92; Oczko 10, 10v; Calag 32b; Calep 645b.

leczenie kogo (2), czego (27) : A kiedy [gębka] będzie ípalona z oliwą/ tedy będzie pożyteczna ku leczeniu one⁸⁰ ktori krwią pluię. FalZioł IV 59c; LibMal 1551/162v; Calliblepharum, Nieyákie lekarftwo/ álbo cofect [!]/ ku leczeniu oczu. Mącz 32a, 365d; Serdecznych przygód leczenié SienLek T, 37v, 76, 87, 120, Sv [2 r.] (22); WujNT Apoc 22/2; SarnStat 253. Cf »nauka leczenia ran«.

leczenie czemu [= czego] (1) : Lędźwiam leczenié/ 1.36.a. SienLek S2v.

leczenie na co [= czego] (1) : Ná złe krofty/ álbo fránce leczenie. SienLek 129v marg.

W charakterystycznych połączeniach: leczenie biegunki końskiej, biodr, czeluści, głowy (3), grzbieta (2), jelit, kiły, lędzwich, nog (2), oczu, ograżek, ran (2), razow, rymy, serdecznych przygod, słabizn, stawow, strupow, trzew, wątroby, wrzodu, zębow, żywota.

Wyrażenia: »kunszt, nauka leczenia« = medycyna (2 : 2) : Medicina, to íełt/ kunft leczenia/ íełt zaprawdę ku wiedzeniu piękný/ y ku zdrowiu ćiał pożyteczny KwiatKsiąż I4v, I4v; SienLek 123v źp. Cf »nauka leczenia ran«.

»nauka leczenia ran« (1) : Chirurgia, Náuká leczenia ran/ álbo też wrzodów zwierzchnich. Mącz 52a.

Przen (3) :

a) Oczyszczanie z grzechów [czego] (1) : áby mi dał [Syn Boży] íwé naświéłtze ćiało przyiąć ku leczeniu tych grzechów moich/ y ku poćiefzé duźzy moiéy. *SiebRozmyśl K.*

b) Pocieszanie w smutku, strapieniu (1) : Czás odmienny leczenia ma ípofoby tákié/ Gdy ná kogo choroby/ lub napáści iákié Pádną/ wnetże ninieyźzé zámíata świeźemi/ Y ták miłternie ítárfzé záciéra nowémi *GosłCast 42.*

c) Naprawianie państwa [czego] (1) : Coź będzie po wáłzych íeymách/ ktore tylo íámy ná oddalenie y leczenie przygod y złych rázow Rzeczypołp: wam zołtály: íełli z roźnemi wiátry y nieftwornemi myślámi ná nie íię ziedźiećie? *SkarKazSej 673a.*

a. Uzdrawianie w sposób cudowny (6) : Táíl [Samson] dar Boży leczenia. *SkarŻyw 593 marg, 581 marg.*

leczenie czym (1): Máiąc [św. Maryja z Egnijej] wielkie dáry Bołkie y Duchá prorockiego/ y niekatory dar leczenia krzyżem S. wielką wtym pokorę záchowáá/ y táic fię zówždy chcióáá *SkarŻyw* 581.

Wyrażenie: »leczenie niemoc(y), chorob« (2 : 1): dał mu [św. Nicecie] Pan Bog moc ná czynienie ludziom niebiełkich dobrodzieyftw w cudach y leczenia rozmánytych niemoc. *SkarŻyw* 298, 35, 487.

Cf **LECZYĆ, LEKARSTWO, LEKOWANIE**

BZ